

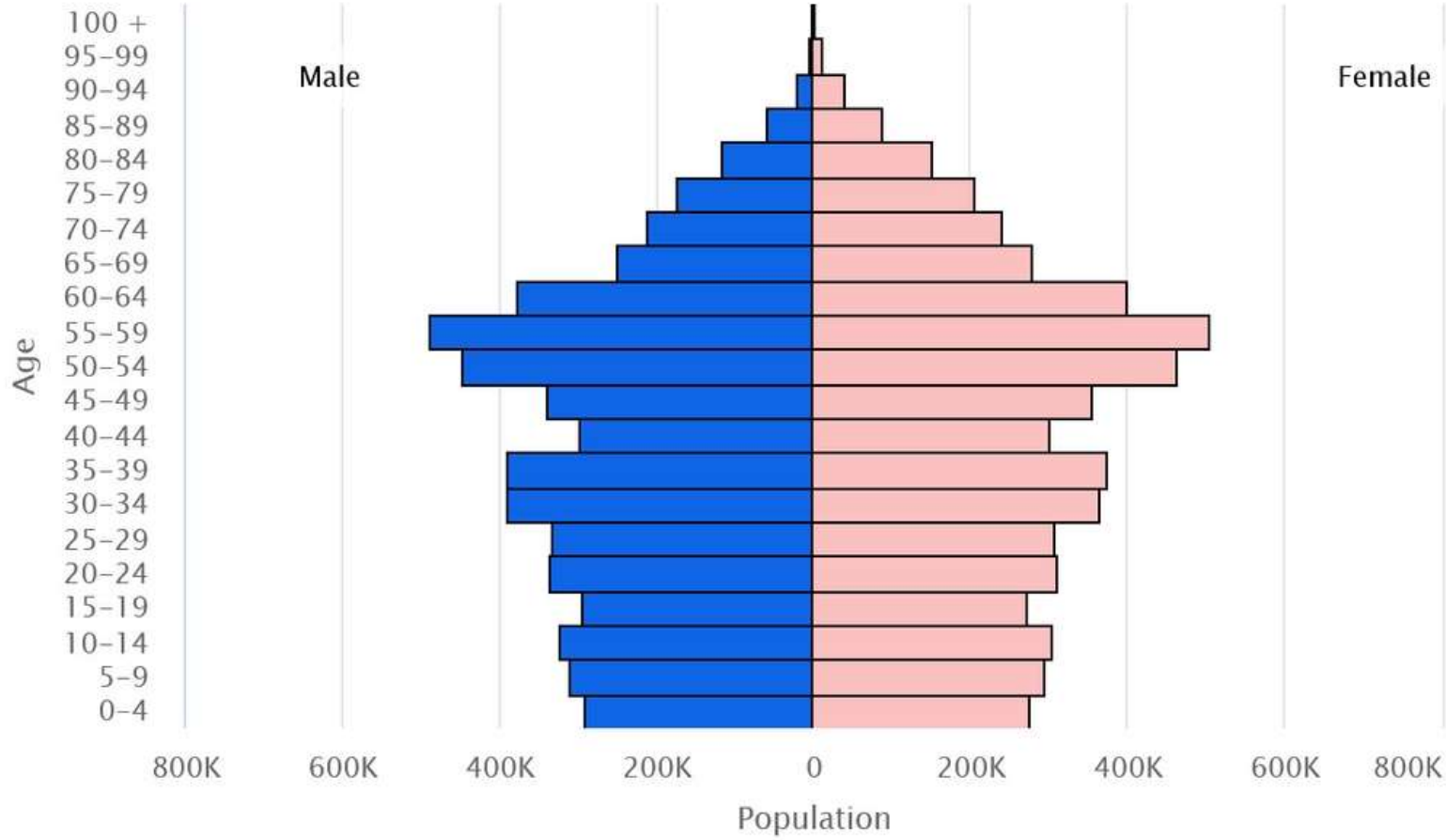
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ KAYSERİ TIP FAKÜLTESİ

KÜBA SAĞLIK SİSTEMİ

SAĞLIK GÖSTERGELERİ

U.S. Census Bureau, International Database

Doğumda beklenen yaşam süresi: Ortalama: 80,1 yıl

Erkek: 77,8 yıl

Kadın: 82,6 yıl
(2024 tahmini)

0-14 yaş: %16,3

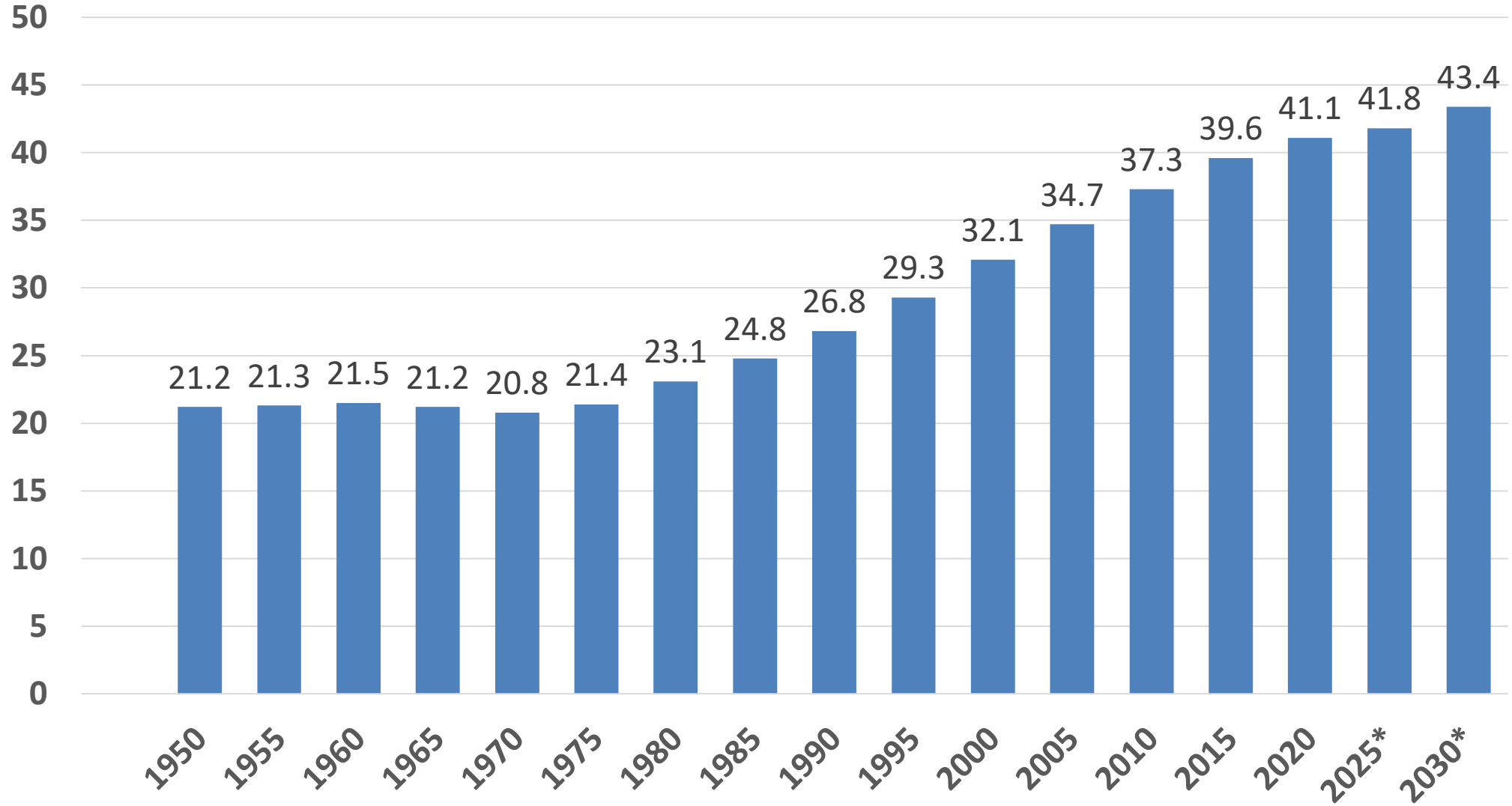
15-64 yaş: %66,5

65 yaş ve üzeri: %17,2

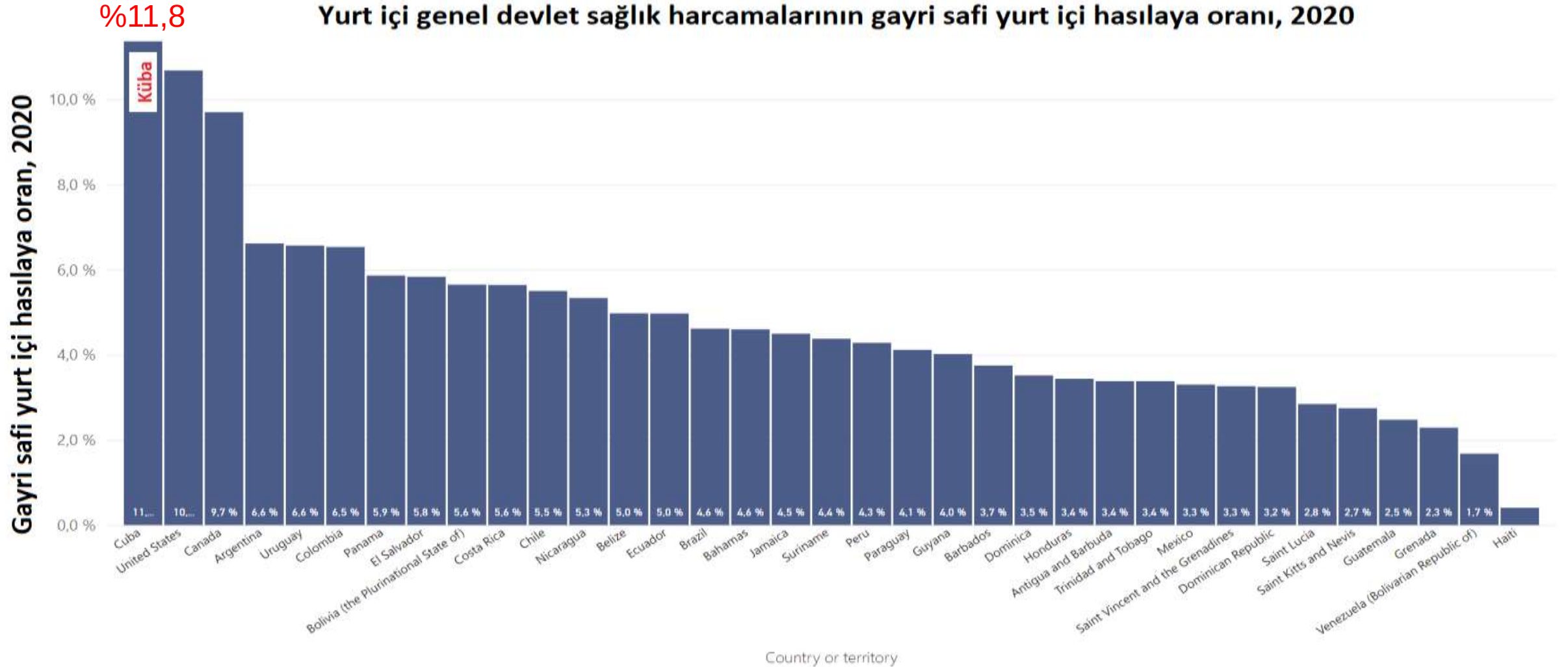
(2024 tahmini)

Küba 2023 nüfus piramidi:

Küba: 1950'den 2030'a kadar nüfusun ortalama yaşı (yıl olarak ortalama yaş)

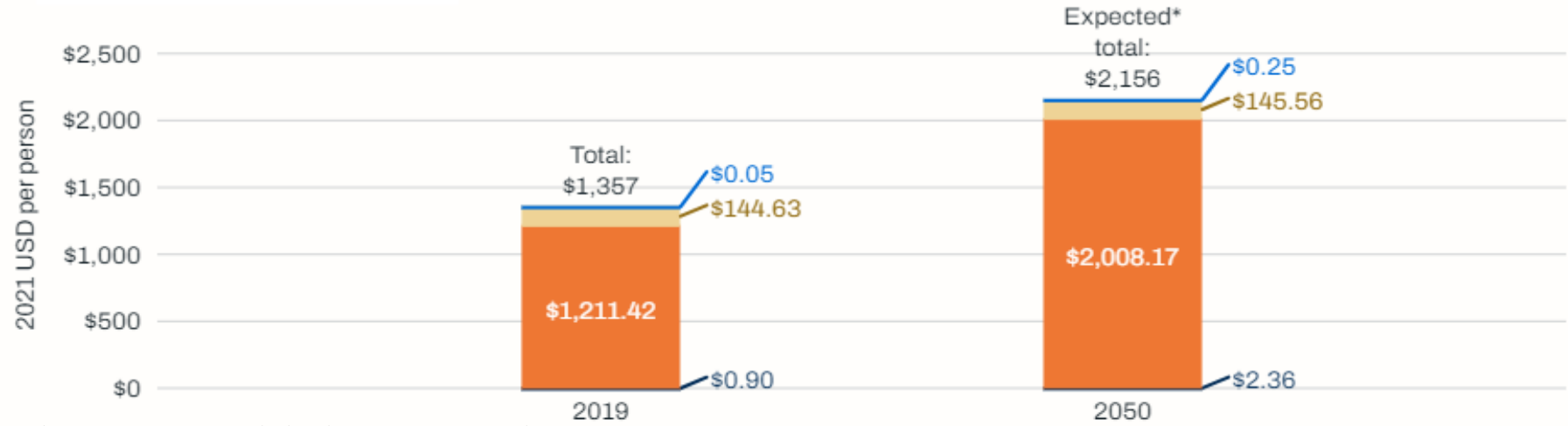
Yurt içi genel devlet sağlık harcamalarının gayri safi yurt içi hasılaya oranı, 2020

Data source: World Health Organization. Global Health Expenditure Database. Geneva: World Health Organization; 2021. Available at: <https://apps.who.int/nha/database>

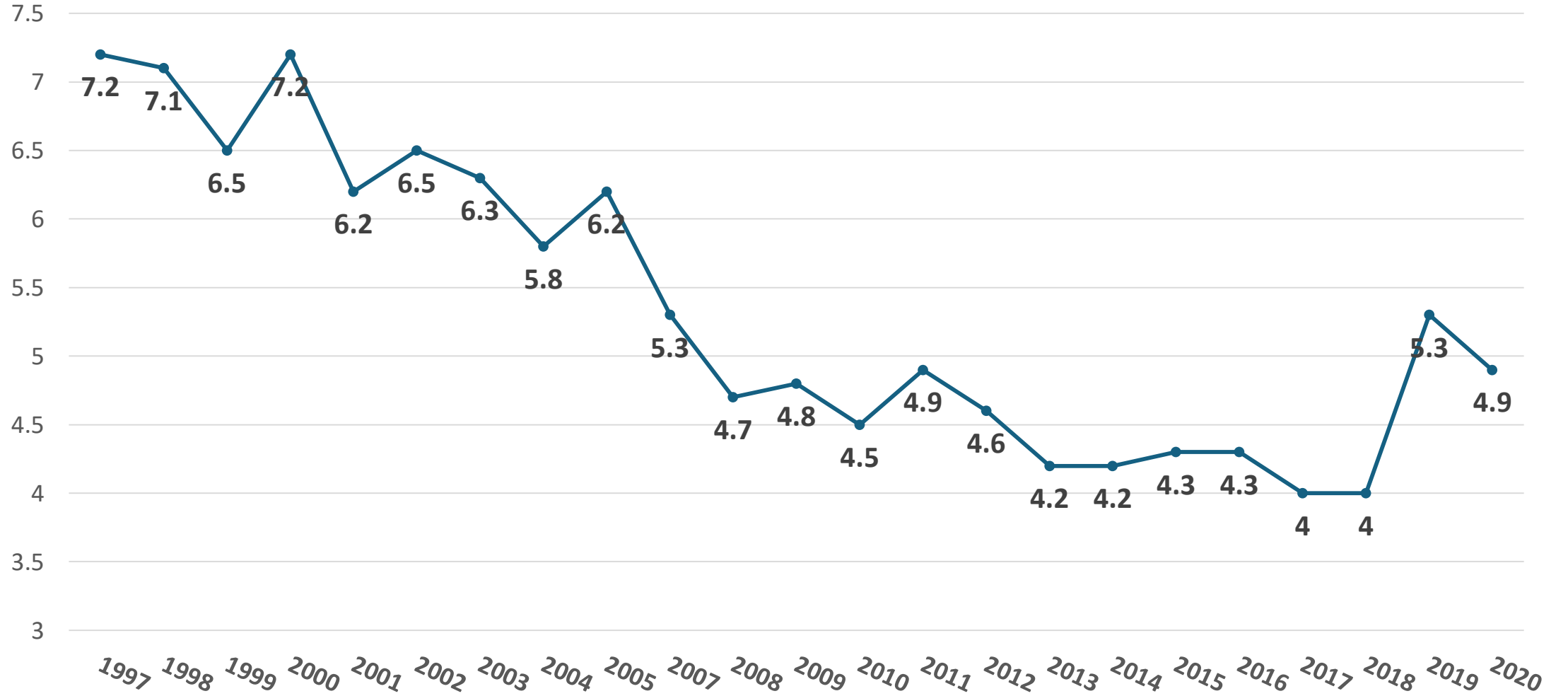
Şimdi ve gelecekte sağlığa ne kadar ve hangi kaynaklardan harcanıyor?

- Ön ödemeli özel harcamalar
- Cepten yapılan harcamalar
- Hükümetin sağlık harcamaları
- Sağlığın gelişimi yardımı

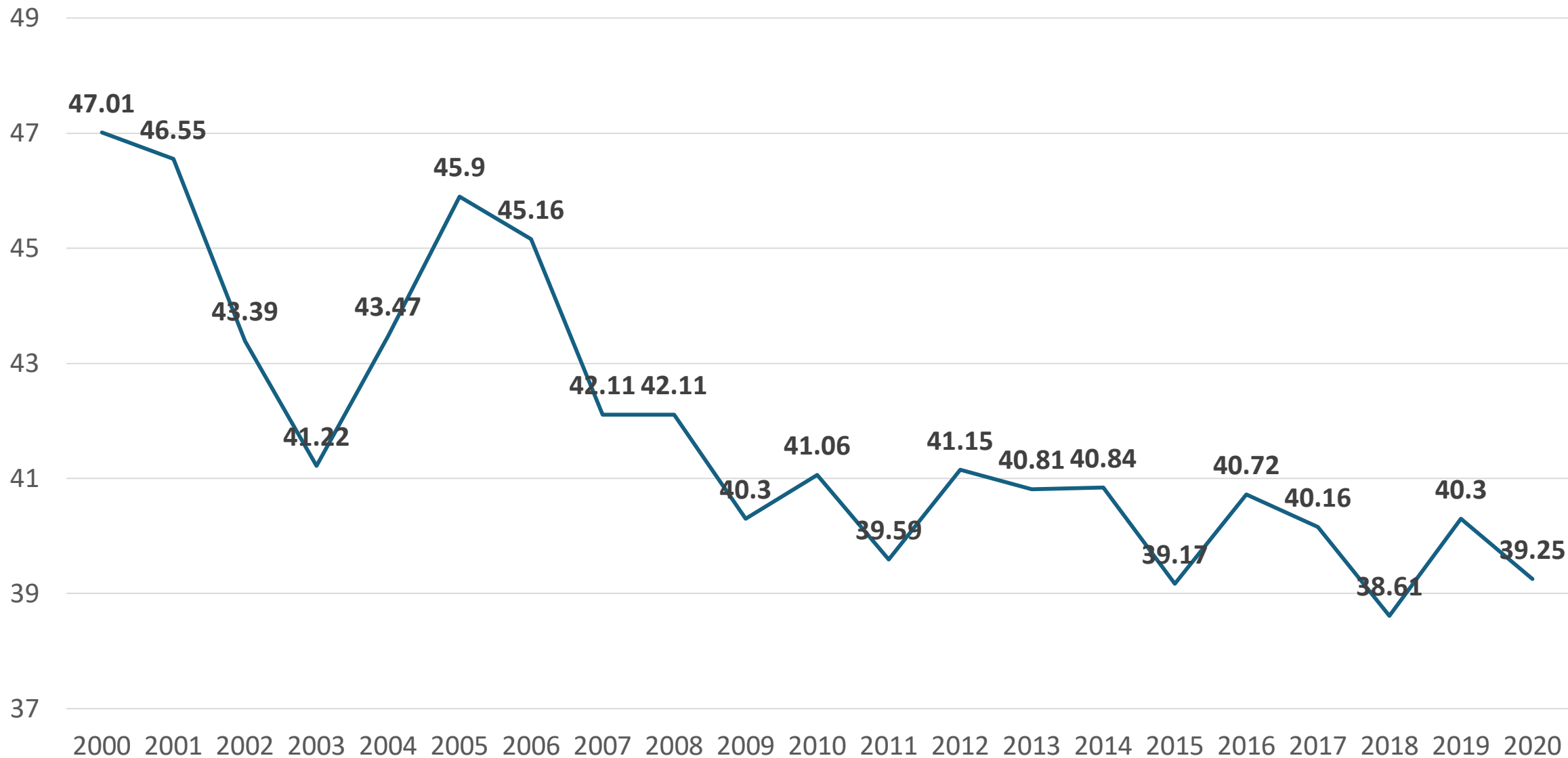

- 2020 yılında kamu sağlık harcamaları GSYH'nin **%11,37**'sini;
- Toplam kamu harcamalarının **%16,43**'ünü,
- Kişisel sağlık harcamaları toplam sağlık harcamalarının **%8,92**'sini oluşturmuştur

1000 CANLI DOĞUM BAŞINA BEBEK ÖLÜM ORANI, 1995–2020

100.000 CANLI DOĞUMDA ANNE ÖLÜM ORANI 2000–2020

Anneden çocuğa HIV ve frengi geçişi şu durumlarda ortadan kaldırılmıştır:

2015: Küba

2017: Anguilla, Antigua ve Barbuda,
Bermuda, Cayman Adaları,
Montserrat, St. Kitts ve Nevis

2020: Dominika

2024: Belize, Jamaika, St. Vincent
ve Grenadinler

Healio

Küba 2015 yılında DSÖ tarafından HIV ve frenginin anneden çocuğa geçişini ortadan kaldırdığı kabul edilen ilk ülke olmuştur.

Sanitasyon

(Yüzde)

Güvenli bir şekilde yönetilen sanitasyon hizmetlerini kullanan nüfusun oranı

41

Temel sanitasyon hizmetlerinden yararlanan nüfusun oranı

51

En azından temel sağlık hizmetlerinden yararlanan nüfusun oranı

92

Sınırlı sanitasyon hizmetlerinden yararlanan nüfusun oranı

6

İçme suyu kullanımı

(Yüzde)

Güvenli bir şekilde yönetilen içme suyu hizmetlerini kullanan nüfus oranı

Bilgi yok

Temel içme suyu hizmetlerini kullanan nüfus oranı

Bilgi yok

En azından temel içme suyu hizmetlerini kullanan nüfus oranı

95

Sınırlı içme suyu hizmeti kullanan nüfus oranı

2

Yüzey suyu kullanan nüfus oranı

0

Küba'da Sağlık Sistemi Yapılanması

1976 Anayasası ve 1983 Kamu Sağlığı Kanunu

Sağlık hizmeti herkese eşit ve ücretsiz olarak sunulan bir haktır.

Sağlık hizmeti devletin sorumluluğundadır.

Koruyucu ve tedavi edici hizmetler entegredir.

Halk, sağlık sisteminin geliştirilmesine ve işleyişine katılır.

Sağlık hizmetleri ekonomik ve sosyal kalkınmayla bütünleşiktir.

Küresel sağlık işbirliği, sağlık sistemi ve çalışanlarının temel bir yükümlülüğüdür.

Küba Sağlık Hizmetleri, iyi işleyen bir sistem olmasına katkıda bulunan dört temel faktöre dayanmaktadır.

Hükümetin ulusal sağlık hizmetlerini ülkenin kalkınmasında bir öncelik haline getirmeye yönelik tespit ve eylem planı

Titiz bir uygulamalı eğitim programı

Önleyici ve birinci basamak sağlık hizmetlerine güçlü bir şekilde odaklanma

Uluslararası tıbbi işbirliği sistemi yer almaktadır.

Hekim Yoğunluğu

- 8.42 hekim/1.000 nüfus (2018)
- 10.000 kişi başına 94.6 hemşire ve ebe (2018)

Hastane Yatağı

- 5.3 yatak/1.000 kişi (2017)
- Ülkedeki hastane yataklarının yaklaşık yüzde 70'i eğitim hastanelerinde bulunmaktadır.
- Küba'da kamu sağlık hizmetleri ücretsiz olup, düzenli kontrollerden ameliyatlara ve ilaç teminine kadar çeşitli hizmetler sunulmaktadır.

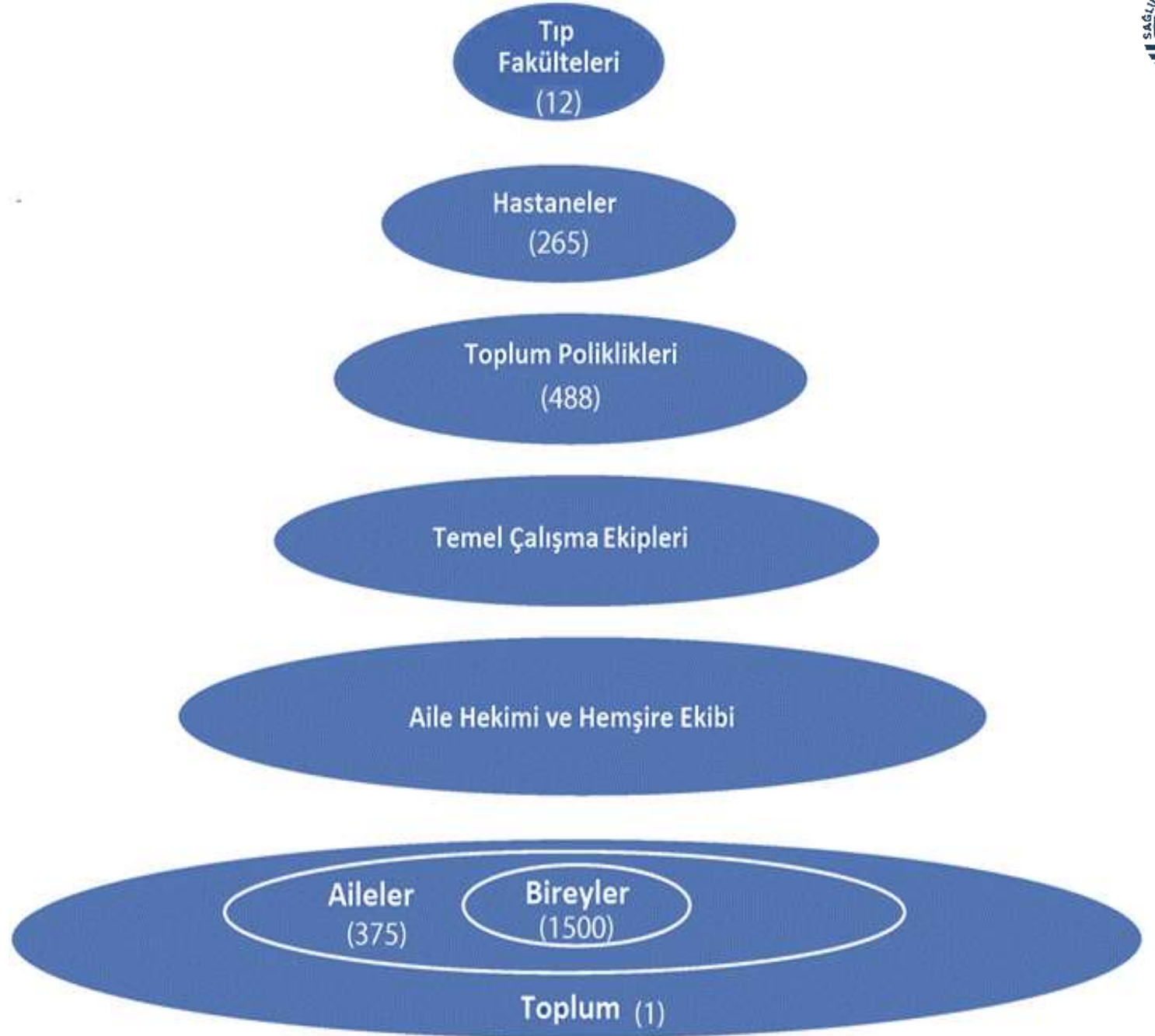
KÜBA SAĞLIK MODELİ ÜÇ KADEMEDEN OLUŞMAKTADIR.

Birincisi 20-40 aileye bakan aile hekimi ve hemşire ofisleridir;

İkinci seviyede her 30.000-60.000 nüfus için toplum temelli poliklinikler

Üçüncü seviyede tıp, hemşirelik ve yardımcı sağlık bilimleri öğrencileri için araştırma ve öğretim merkezleri yer almaktadır

KÜBA SAĞLIK PİRAMİTİ

Aile Hekimi

DEVLET TARAFINDAN İNŞA EDİLEN AİLE HEKİMLİĞİ OFİSLERİNİN ÜZERİNDE YAŞAMAKTADIR

HİZMET SUNMAK İÇİN GÜNÜN 24 SAATİ HAZIR BULUNMAKTADIR.

EKİP, TOPLUM VE EV ORTAMINI, MEVCUT SAĞLIK DURUMUNU VE TIBBİ GEÇMİŞİ İNCELEYEREK BİREY VE AİLE SAĞLIĞINI İZLER

SÜREKLİ TAKİP VE RİSK DEĞERLENDİRMESİ İLE YILDA İKİ KEZ SAĞLIK DEĞERLENDİRMESİ YAPAR.

2. Düzey

- Hastalar daha yüksek derecede bakım veya ilgiye ihtiyaç duyduklarında;
 - Hastaları tedavi etmek, komplikasyonları ele almak ve rehabilitasyonu teşvik etmek için il tarafından yönetilen hastanelere ve uzmanlık merkezlerini içeren ikinci sağlık hizmeti seviyesine geçerler.
- Vakaların yaklaşık yüzde 15'i bu seviyeye ulaşmaktadır.

3.Düzye

- Belirli hastalıkların tedavisi ve araştırılması için ulusal olarak yönetilen, uzmanlaşmış hastaneleri ve merkezleri içerir.
- Vakaların yaklaşık yüzde 5'i bu seviyede tedavi edilmektedir.

Üç kademeli doktor-hasta bakımı modeline ek olarak

‘Ulusal Sağlık Sistemi’ önleme ve halk sağlığına yönelik bir dizi politika ve uygulamayı denetler.

Halk Sağlığı Bakanlığı (MINSAP);

- Epidemiyolojik kontrol (sivrisinek kaynaklı hastalıkları en aza indirmek için düzenli ilaçlama gibi);
- Sanitasyonun düzenlenmesi;
- Toplumda hijyenik normların teşvik edilmesi;
- Yaşlı ve engellilerin bakımı;
- Hem ithal edilen hem de yurt içinde üretilen ilaçların düzenlenmesini, değerlendirilmesini ve kontrolünü denetler

Formasyon ve Beşeri Kaynaklar

Küba'da yaklaşık 50.000 tıp profesörü, 100.000'den fazla doktor ve 100.000 civarında hemşire bulunmaktadır.

Her 1.000 kişiye düşen ortalama 9 doktor ve 9 hemşire ile Küba bugün sektördeki en donanımlı ülkelerden biridir.

Fransa'da her 1.000 kişiye 3,4 doktor düşerken,

Amerika Birleşik Devletleri'nde ise 1.000 kişiye 2,6 doktor düşmektedir.

Yaklaşık 20.000 diş hekimi ve diş cerrahının yanı sıra 15.000'den fazla eczacı bulunmaktadır.

Küba Halk Sağlığı Bakanlığı'na göre, Ulusal Sağlık Sistemi ülkedeki 13.000 sağlık kuruluşunda yaklaşık yarım milyon profesyonel ya da çalışan nüfusun %13'ünü istihdam etmektedir

Biyoteknoloji Endüstrisi

CIM

CIGB

CNIC

I. FINLAY

NOVATEC

Lab. Julio Trigo

Farmacuba

32 Kuruluş

78 Üretim Tesisi

21785 Çalışan

- 325 Üniversite Mezunu.
- 262 Doktora
- 1170 Yüksek Lisans
- 719 Araştırmacı

LITORAD

CIE

CENPALAB

AICA

BioCen

CNEURO

Lab. Roberto Escudero

Biyoteknoloji Endüstrisi

- BioCubaFarma;
 - Biyoteknoloji ve farmasötik alandaki Ar-Ge programlarının etkisini en üst düzeye çıkarmak için işbirliği yapan 34 şirket ve kurumun tek bir şemsiye altında oluşturduğu bir ağı temsil etmektedir.
- Bu ağın çekirdeği 8 kurumdan meydana gelir.

BioCubaFarma Genetik Mühendisliği ve Biyoteknoloji Merkezi (CIGB).

BioCubaFarma'yı oluşturan 34 şirket ve enstitüden biri olan CIGB;

- ✓ İnsan ve veteriner aşıları
- ✓ Terapötik moleküller
- ✓ Peptitler
- ✓ Monoklonal antikorlar
- ✓ Tanı sistemleri
- ✓ Fonksiyonel gıdalar
- ✓ Su ürünleri

geliştirmekte, üretmekte ve ticarileştirmektedir

Genetik Mühendisliği ve Biyoteknoloji Merkezi (CIGB) Küba'nın başlıca biyoteknoloji ihraç ürünlerinden birini geliştirdi:

Heberprot-P, diyabetik ayak ülseri olan hastalarda ampütasyon oranını %75'e kadar azaltan dünyadaki tek ilaçtır.

Küba'nın biyoteknoloji alanındaki yenilikleri arasında;

- Dünyanın ilk Menenjit B aşısı,
- Diyabetik ayak ülseri tedavisi,
- Hepatit B ve dang aşıları ve
- Dünyanın ilk sentetik antijenli insan aşısı (Haemophilus influenza tip b veya Hib'e karşı bir aşı) bulunmaktadır.

Küba Biyoteknolojisinin ilginç yanı, yerel olarak üretilen önleyici aşılar konusunda uzmanlaşmış olmasıdır. Öne çıkanlar:

- Üç değerlikli leptospiroz aşısı (Finlay Enstitüsü)
- DTP-HB quadrivalent aşı (TRivac-Hb) (CIGB)
- Heberpenta pentavalan aşı. (CIGB)
- Tifo aşısı (Finlay Enstitüsü)
- Haemophilus Influenza tip B'ye karşı aşı.

Bu pandemi sırasında kullanılan başlıca Küba ürünleri şunlar olmuştur

- Biomodulin T. Doğal olarak oluşan bir immünomodülatör.

- Hebertrans. Bir transfer faktörü.

- Nasalferon. Rekombinant insan IFN alfa 2B'nin nazal formülasyonu.

- Hebron. Rekombinant insan interferon alfa 2B.

- Heberferon R. Bir IFN alfa-2B + IFN gama.

- Jusvinza. İmmünomodülatör bir peptit.

- Itolizumab. Bir anti-CD6 monoklonal antikor.

Itolizumab Amerika Birleşik Devletleri'nde test edilmektedir. İki Latin Amerika ülkesi bunu talep etmiştir.

Küba Biyoteknolojisi: Covid-19'a karşı geliştirilen aşı ve ilaçlar

